

Asia: VN/14613/2023

Ympäristöministeriön asetus purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit pykälään 1, Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys:

Asetuksen 1 §:ssä veloitetaan rakennushankkeeseen ryhtyvä huolehtimaan tietojen ilmoittamisesta, mikä pitää yhtä jäteasetuksen (978/2021) 25 §:n kanssa, jossa rakennushankkeeseen ryhtyvä veloitetaan huolehtimaan hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta mahdollisimman vähin ja haitattomin jättein. On tärkeää, että suunnittelu-, toteutus- ja ilmoitusveloitteet kohdistetaan johdonmukaisesti rakennushankkeeseen ryhtyvälle.

Selvitystä ei rakentamislain tarkoittamalla tavalla edellytetä hankkeissa, joissa purkumateriaalien määrä on vähäinen. Perustelumuistiossa on avattu sivulla 7 tarkemmin vähäisyyden arviointia.

Perustelumuistiossa on esitetty arvioinnin lähtökohtana, että kaikki kokonaisten rakennusten purkuhankkeet sisältyisivät selvitysveloitteen piiriin ja toisaalta, että yksittäiset kylpyhuoneremontit tai yksittäisten asuntojen remontit eivät selvitystä edellyttäisi.

Miten vähäisyyttä tulisi näkemyksesi mukaan hankkeissa soveltaa?

-

Kommentit pykälään 2, Purkumateriaalit:

-

Ehdotuksessa on kaksi eri vaihtoehtoa pykäläksi 2 koskien selvityksen keskeistä sisältöä, purkumateriaaleja. Kumpaa jaottelua tulisi näkemyksesi mukaan käyttää asetuksessa? Vaihtoehto A:ssa on esitetty purkumateriaalien jaottelu kierrätyksen ja hyödyntämisen näkökulmasta, minkä vuoksi jaottelu poikkeaisi hieman jäteasetuksen 26 §:n rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvaatimuksista. Tarkemmat perusteet poikkeamiselle on esitetty perustelumuistiossa sivuilla 8-9.

Vaihtoehto B

Kommentit valintaasi

Asetuksen 2 §:ssä purkumateriaalien jaottelu on johdonmukaisuuden vuoksi tehtävä vaihtoehdon B mukaisesti eli noudattaen jätteitä sääntelevän valtioneuvoston asetuksen (978/2021) 26 §:n

mukaista rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvelvoitetta. (Asetuksen 978/2021 26 §:ssä velvoite on epäjohdonmukaisesti kohdistettu jätteen haltijalle, mikä olisi syytä korjata vastaamaan 25 §:ää.)

Kommentit pykälään 3, Vaarallisia aineita sisältävät purkumateriaalit:

-

Kommentit pykälään 4, Maa- ja kiviainekset:

-

Kommentit pykälään 5, Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksen päivittäminen:

Asetuksen 5 §:ssä rakentamishankkeeseen ryhtyvä veloitetaan päivittämään lupa- tai ilmoitusvaiheessa tehty selvitys purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmään käyttäen ensisijaisesti jätelain (646/2011) 121 §:n mukaisia siirtoasiakirjojen tietoja. Jotta vältetään päällekkäinen ja mahdollisesti ristiriitainen tiedonkeruu, rakennushankkeeseen ryhtyvä pitää velvoittaa toimittamaan tiedot ainoastaan SIIRTO-rekisteriin, josta niiden on siirryttävä suoraan purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmään. Uuden purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmän perustaminen SIIRTO-rekisterin rinnalle ei saa johtaa siihen, että samat tiedot joudutaan syöttämään kahteen eri järjestelmään. Se olisi kohtuuton hallinnollinen rasitus ja lisää riskiä tietojen ristiriidasta.

Uuden purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmän kytkeminen SIIRTO-rekisteriin auttaisi myös kohdistamaan siirtoasiakirjavelvoitteen oikein. Siirtoasiakirjavelvoitehan valui heti voimaan tultuaan yli kymmenen vuotta sitten jätteen haltijalta rakennusjätteen käsittelijälle asti, ja lain vaatimukset täyttävälle jätteenkäsittelijöille toimitetaan edelleen kuormia, joista puuttuu siirtoasiakirja.

Lain mukaan toimiva jätteenkäsittelijä voisi tietysti kieltäytyä vastaanottamasta kuormaa, josta puuttuu siirtoasiakirja. Kuorma on kuitenkin tuotu juuri sinne, mihin siirtoasiakirjan on tarkoitus se ohjata eli lailliseen vastaanottoaikaan. Siksi kuormia ei yleensä käännytetä. Sen sijaan jätteenkäsittelijä tekee siirtoasiakirjan siirron jälkeen – eli aivan turhan dokumentin vain täyttääkseen lain vaatimuksen tietojen arkistoinnista (15.7.2021/714).

Mikäli purku-urakka sisältää myös vastuun purkumateriaalista, vastuu siirtoasiakirjoista ja siten purkumateriaalitietojen päivittämisestä siirtyisi luonnollisesti purku-urakoitsijalle.

Kommentit pykälään 6, Tietojen ilmoittaminen:

Asetuksen 6 §:ssä rakennushankkeeseen ryhtyvä veloitetaan huolehtimaan, että tiedot on ilmoitettu purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmään rakennus- tai rakennuskohdekohtaisesti. Jätetietojen ilmoittamistarkkuuden on syytä vastata hankkeen yksilöintiin käytettäviä lupatietoja.

Kommentit pykälään 7, Voimaantulo:

-

Muita huomiota ASETUKSEEN liittyen:

-

Huomioita ja kommentteja PERUSTELUMUISTION sisältöön:

Perustelumuistion mukaan tavoitteena on yhtenäistää rakentamis- tai purkamishankkeessa syntyvien purkumateriaalien sekä maa- ja kiviainesten määrätietojen ilmoittamistavat. Tällä yhtenäisellä ilmoitustavalla toivotaan voitavan edistää rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä sekä parantaa tilastoinnin tarkkuutta ja laatua. Tavoitteet ovat hyviä.

Kun muistiossa todetaan, että "vastaavaa valtakunnallista rakennus- ja purkujätteen digitaalista järjestelmää ei tiettävästi ole muissa maissa vielä toteutettu", on erittäin tärkeää varmistaa, etteivät SIIRTO-rekisterin käyttäjät saa taakseen uutta hallinnollista rasitetta. Kun muistiossa edelleen todetaan, että "purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksen ensisijainen päivittämiskeino olisi jätelain mukainen siirtoasiakirja", on varmistettava, että siirtoasiakirja on ainoa päivittämiskeino eli tietojen on siirryttävä SIIRTO-rekisteristä uuteen järjestelmään. Niitä ei pidä joutua syöttämään sinne erikseen.

Virta Ari
Kierrätysteollisuus ry